

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

14/1558

10. desember 2014

LP/SJ

566

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM ADMINISTRATIVE TOLLNEDSETTELSELER OG I FORSKRIFT OM FORDELING AV TOLLKVOTER FOR LANDBRUKSVARER

1 INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 31. oktober 2014 vedrørende ovennevnte høring.

De fire muslimske menighetene Det islamske kultursenter i Stavanger, Drammen, Oslo og Nedre Eiker, Det islamske kultursenter samfunn i Norge, Tuna Norway AS, Tyrkisk kvinneforening, Tyrkisk kvinneforening i Stavanger, Kulturell kvinneforening, Buskerud ungdomsforening og Tyrkiske unge arbeidere og studentforening avgir med dette felles høringsuttalelse.

Menighetene Det islamske kultursenter i Stavanger, Drammen, Oslo og Nedre Eiker er organisert under hovedorganisasjonen Det islamske kultursenter samfunn i Norge, og vil i det følgende omtales under ett som "Diksin".

Ovennevnte høringsinstanser er tilfreds med at departementet har igangsatt arbeid for å finne en permanent løsning som ivaretar importbehovet for halalkjøtt.

Etter vårt syn er de foreslåtte forskriftsendringene imidlertid ikke tilstrekkelige for å ivareta vårt eksisterende og fremtidige behov for halalkjøtt. I det følgende vil vi derfor redegjøre nærmere for vårt behov samt bidra med enkelte andre innspill.

2 BAKGRUNN

2.1 Innledning

De fire muslimske menighetene som er tilsluttet Diksin har ca. 5000 medlemmer. Etter Diksin-medlemmenes religiøse overbevisning skal mennesker kun spise kjøtt fra dyr som er slaktet av en troende muslim uten bruk av bedøvelse, elektrisk sjokk, gass eller skudd (heretter omtalt som halalkjøtt).

Den norske dyrevernavlovgivningen oppstiller krav til slaktemetoder som medfører at det ikke er mulig å skaffe slikt kjøtt produsert i Norge.

For å tilfredsstille medlemmenes behov for halalkjøtt, etablerte Det islamske kultursenter i Drammen i 2012 et heleid norsk aksjeselskap, Tuna Norway AS. Selskapet har til formål å importere halalkjøtt.

2.2 Behovet for import av halalkjøtt og nåværende situasjon

Vi har på bakgrunn av forsiktige anslag beregnet nåværende Diksin-medlemmers samlede årlige kjøttbehov til ca 150 tonn. Ved denne beregningen er det lagt til grunn et gjennomsnittlig kjøttforbruk på ca 10 kg per måned per familie (bestående av fire personer).

Under dagens regelverk har det vært meget vanskelig å skaffe halalkjøtt. Diksin-medlemmene har i 2014 kun fått dekket ca 43,7 tonn av sitt kjøttbehov gjennom tildeling av andel i den særskilte tollkvoten for kjøtt som er slaktet/tilberedt på en spesiell måte med basis i religiøse tradisjoner, og som ikke kan skaffes innenlands ("messekvoten").

For å avhjelpe medlemmenes ytterligere behov noe, har Tuna Norway AS i 2014 i tillegg kjøpt ca 49,6 tonn halalkjøtt ved å delta i auksjon. Ordningen med kjøp av kjøtt etter auksjonskvoter er utilfredsstillende, både fordi auksjonsprisene er høye og fordi halalproduktutvalget som tilbys ved auksjon er meget begrenset.

For fullstendighetens skyld nevner vi at Diksin og Tuna Norway AS flere ganger har søkt om individuell tollnedsettelse for spesifiserte halalkjøttprodukter, men at samtlige søknader har blitt avslått.

3 KOMMENTARER TIL FORSLAG OM FORSKRIFTSENDRINGER

3.1 Innledning

Det følger av dyrevelferdsloven § 12 at det i Norge ikke er tillatt å slakte dyr uten forutgående bedøvelse. Det eksisterer imidlertid ikke noe forbud mot import av kjøtt fra dyr som er slaktet uten bedøvelse i andre land. At det i den norske lovgivningen ikke er lagt begrensninger på import av slikt kjøtt, har sammenheng med religionsfriheten.

I en utredning fremlagt i januar 2013, adressert til Kulturdepartementet, har et utvalg vurdert de norske reglene for slakt, jf. NOU 2013: 1 "Det livsynssåpne samfunn – En helhetlig tros- og livssynspolitik" punkt 20.7. Etter en nærmere vurdering av om norsk lovgivning bør endres, har utvalget i punkt 20.7.5 blant annet uttalt følgende:

"Det er med andre ord to legitime og tungtveiende motstridende hensyn i dette spørsmålet: religionsfrihet og dyrevelferd. Det er i dag ikke tillatt med slakt uten forutgående bedøvelse, samtidig som det er mulighet for import av slikt kjøtt. Selv om det i utvalget er ulike prinsipielle syn om hvilket hensyn som bør veie tyngst i dette tilfellet, vil utvalget vurdere dagens situasjon som et tilfredsstillende kompromiss. I og med at de som har behov for det, i

dag har tilgang på religiøst godkjent kjøtt samtidig som dyrevernhensyn holdes i hevd, vil utvalget ikke foreslå en endring av dagens lovgivning.” (våre understrekninger)

Det fremgår av det siterte at utvalget i sin vurdering av de norske reglene har lagt vekt på at det er mulig å importere kjøtt fra dyr som er slaktet uten forutgående bedøvelse. Utvalget har av denne grunn konkludert med at religionsfriheten er tilstrekkelig ivaretatt.

Vi fremholder at det er viktig at kompromisset som utredningen omtaler, følges opp ved at det avgiftsmessig i tilstrekkelig grad tilrettelegges for import av halalkjøtt.

Vi vil i det følgende knytte kommentarer til departementets konkrete endringsforslag.

3.2 Innføring av tollfri kvote for halalkjøtt

Departementet foreslår for det første å fastsette en egen tollfri kvote for halalkjøtt.

Vi er svært positive til innføring av en slik særskilt tollkvote, men har innvendinger mot den foreslåtte størrelsen på kvoten, jf. punkt 3.2.1 nedenfor. I tillegg har vi enkelte innspill til hvordan vilkåret om hvem som kan tildeles kvoteandel bør utformes/avgrenses, jf. punkt 3.2.2 nedenfor.

3.2.1 Kvotes størrelse

Departementet har foreslått en kvotestørrelse på 30 tonn for halalkjøtt. I denne forbindelse er det vist til en tabell som viser historisk import innenfor ”messekvoten” de siste årene.

Tabellen som er inntatt i høringsbrevet reflekterer ikke det historiske reelle importbehovet. Dette skyldes blant annet at vi først ble kjent med muligheten til å søke om tildeling av andel i ”messekvoten” i 2012, og at vi opprinnelig forstod det slik at det bare kunne søkes om tildeling av kvoteandel til internt bruk i menighetene, og ikke til videresalg. Det tok dessuten noe tid å etablere et apparat som kunne håndtere prosessen med å importere og videreselge kjøttet på en lovmessig og god måte. Først for tildelingsåret 2014 søkte Tuna Norway AS derfor om tildeling av andel med det formål å kunne videreselge importert kjøtt til Diksin-medlemmer.

”Messekvoten” på søknadstidspunktet for tildeling av andel for 2014 var begrenset til et samlet kvantum på 35 tonn. Vi oppfattet denne kvantumsbegrensningen som absolutt, og Tuna Norway AS søkte derfor kun om tildeling av 35 tonn kjøtt, til tross for at Diksins-medlemmenes reelle behov er betraktelig større, jf. ovenfor.

På bakgrunn av det ovennevnte anmoder vi om at departementet ved fastsettelsen av halalkjøttkvotens størrelse hensyntar det reelle importbehovet.

En utvidelse av den foreslåtte kvoten for halalkjøtt vil ikke medføre at det oppstår konkurranse med norske landbruksvarer. Det vises i den forbindelse til at Diksins medlemmer i dag ikke er kjøpere av det kjøttet som finnes i det norske innenlandsmarkedet, slik at en økning av kvantumsbegrensningen ikke vil berøre dette markedet.

Under henvisning til hensynet til fri religionsutøvelse, anmoder Diksin-medlemmene om at kvotestørrelsen for halalkjøtt fastsettes til 150 tonn.

3.2.2 Utforming/avgrensning av vilkåret om hvem som kan tildeles kvoteandel

Etter departementets forslag vil det være "registrerte trossamfunn" som kan innvilges tollfri kvoteandel. I høringsbrevet er det videre presisert at det vil være mulig for trossamfunnet å importere gjennom et selskap som er heleid av menigheten.

Etter vår oppfatning bør det stilles krav om at importen skal skje i regi av et selskap som fullt ut eies av et trossamfunn. Bakgrunnen for dette er at et selskap vil ha en organisasjon med styre og ledelse som vil være bedre egnet enn et trossamfunn til å utøve importvirksomheten. Ved import og videresalg av halalkjøtt er det en rekke krav bl.a. etter skatte-, regnskaps- og avgiftslovgivningen. Ved å skille virksomheten ut fra trossamfunnet blir det lettere å kontrollere at disse kravene er oppfylt. Videre vil ansvarsforholdene være klarere når virksomheten skilles ut i et selskap.

Vi foreslår derfor at det settes som vilkår for tildeling av kvoteandel at importen *skal* skje gjennom et selskap som er heleid av et registrert trossamfunn. Vi har ingen merknader til forslaget om at trossamfunnet er solidarisk ansvarlig sammen med det heleide importørselskapet.

Videre foreslår vi at aktører som historisk har meldt behov for og har importert halalkjøtt gis fortrinnsrett ved tildeling av kvoteandel. Etablering av en slik fortrinnsrett vil etter vårt syn bidra til å sikre at kvoten allokeres til aktører med et reelt og begrunnet behov, i samsvar med kvotens formål.

Vi er innforstått med at det må inntas bestemmelser som oppstiller krav om dokumentasjon vedrørende kjøttets opprinnelse, herunder at kjøttet som importeres tilfredsstiller religiøs overbevisning.

3.3 Innføring av hjemmel for individuell tollnedsettelse

Departementet foreslår også å innføre en særskilt hjemmel for individuell tollnedsettelse, for det tilfellet at det skulle oppstå behov utover det som kan dekkes under den foreslåtte tollkvoten for halalkjøtt.

Vi er i utgangspunktet positive til at det innføres en slik sikkerhetsventil. Vi fremholder at departementets forslag bygger på en uriktig forutsetning, idet det i høringsbrevet legges til grunn at *"det vil være samme relative prisforskjell mellom konvensjonelt produsert kjøtt og kosher/halal nasjonalt og internasjonalt"*, jf. siste avsnitt på side 4 i høringsbrevet. Videre er det i høringsbrevet side 4-5 uttalt følgende:

"Trossamfunnene vil dermed få tilgang på kjøtt til et tilnærmet likt prisnivå som andre norske forbrukere dersom det oppstår et importbehov utover det som dekkes av de tollfrie kvotene. Samtidig vil det ikke være fare for noen nevneverdig svekkelse av beskyttelsen for norsk kjøttproduksjon som ligger i dagens importvern."

I departementets forslag til hjemmel er det på denne bakgrunn foreslått at *"tollsatsen fastsettes på et slikt nivå at norske konvensjonelle produkter i tilsvarende produktgruppe får en sikkerhetsmargin på minst 10 %"*, jf. forslag til ny § 14 b under FAT kapittel 3.

Vi har følgende merknader:

- i. det finnes ingen referansepris for halalkjøtt i Norge, siden det etter norsk lovgivning ikke er tillatt å slakte dyr uten forutgående bedøvelse.
- ii. halalkjøtt er et relativt sett mye dyrere produkt enn kjøtt som er slaktet med bedøvelse, siden det er få leverandører i Europa som produserer og tilbyr halalkjøtt. Til belysning nevnes at Tuna Norway AS per dags dato kun har anledning til å importere kjøtt fra to leverandører.
- iii. det er ikke relevant å hensynte beskyttelsesbehovet for norsk kjøttproduksjon i dette tilfellet, fordi Diksins medlemmer uansett ikke er kjøpere av det kjøttet som finnes i det norske innenlandsmarkedet.

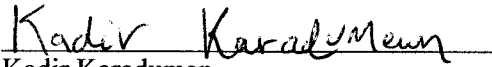
På bakgrunn av ovennevnte innvendinger mener vi at tollsatsen ved individuell tollnedsettelse bør settes på et vesentlig lavere nivå, og slik at prisen på importert halalkjøtt etter at toll er beregnet svarer til norsk markedspris på sammenlignbart kjøtt.

Videre fremholder vi at det er svært viktig at den foreslåtte sikkerhetsventilen utformes og praktiseres slik at muligheten for å få innvilget individuell tollnedsettelse blir reell. Det må derfor gis tilstrekkelig sterke føringer i forskriftsteksten.

Dersom det er spørsmål eller behov for ytterligere opplysninger, ber vi om å bli kontaktet.

Med vennlig hilsen

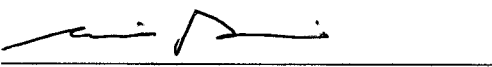
For Det islamske kultursenter i Stavanger:

Kadir Karaduman

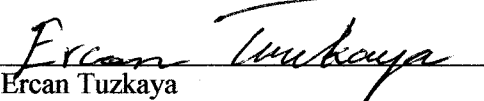
For Det islamske kultursenter i Drammen:

Ali Ekiz

For Det islamske kultursenter i Oslo:

Ismail Aricigil

For Det islamske kultursenter i Nedre Eiker:

Ercan Tuzkaya

For Det islamske kultursenter samfunn i Norge:

Murat Balci
Murat Balci

For Tuna Norway AS:

Veysel Ozbal
Veysel Ozbal

For Tyrkisk kvinneforening:

Ayşe Toptas
Ayşe Toptas

For Tyrkisk kvinneforening i Stavanger:

Zeynep G. Katranci
Zeynep Gulcan Katranci

For Kulturell kvinneforening:

Ilyas Tuzkaya
Ilyas Tuzkaya

For Buskerud ungdomsforening:

Selahaddin Paltaci
Selahaddin Paltaci

For Tyrkiske unge arbeidere og studentforening :

Arif Erkök
Arif Erkök